

Főszerkesztő és ideiglenes helyettes szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos** Leptulajdonos a **COE VIN** Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938). Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Churchill vette kézbe a lengyel-orosz viszály elsimitását

Moszkva nem áll többé szóba a Mikolajczyk-kormányral? — Washington ragaszkodik a londoni lengyel kormány elismeréséhez

Berlin célzatosnak minősíti az ankarai német nagykövet különleges megbízatásáról szóló hírverést

Berlint és Rómát újabb légitámadás érte

A lengyel kérdés hullámveréseit az érdekeltek nagyhatalmak, úgy látszik, fokozatosan csillapítani igyekeznek, de ha más események közben háttérbe is szorítanák ezt a problémát, megoldásának nehézségei immár oly mértékben mutatkoztak meg a világ közvéleménye előtt, hogy az angolszász-szovjet együttműködésről Teheránban mondott, bizakodó kijelentések ma már nem hatnak oly erővel, mint egy hónappal ezelőtt. Ennek felismerése indította bizonyára az angol sajtót arra, hogy ismét a közös háborús erőfeszítések jelentőségéről cikkezzenek.

Nem ült el még a Pravda különbeke-hire nyomán támadt bonyodalom sem egészen, bár amióta a szovjet hírszolgálat is közölte a hivatalos brit cáfolatot, e tekintetben is enyhült a feszültség. Német részről felhívják a figyelmet arra, hogy Eden brit külügyminiszter alsóházi felszólalásában nem tért ki az angolszász részről oly nagy megrökönyödéssel fogadott „különbeke-híresztelésre”, a lengyel kérdéssel is csak szűkszavuan nyilatkozott, e helyett azonban, Moszkva iránt való figyelmességéből, élesen bírálta a spanyol önkéntesek jelenlétét a keleti arcvonalon. Egyben követelte, hogy a Franco-kormány haladéktalanul intézkedjék a spanyol kikötőkben lefoglalt olasz hajók szabadonbocsátása érdekében.

A tegnapi nap sem múlt el cáfolat nélkül. Ez alkalommal német részről utasítottak vissza egy feltűnő lapjelentést. A Suisse című svájci lapnak Pápen Ankarai német nagykövet szerepével kapcsolatos különtudósításáról van szó.

zonyos közös problémák felett, — jegyzi meg a Daily Herald.

Az amerikai

közvetítő ajánlja!

A washingtoni kormány közvetítő javaslatára állást foglalásról és az angol-amerikai közvetítés igénylését. Nyilvánvaló volt, hogy London és Washington a közvetítési készség bejelentését már csak alaki kérdésnek tekintette, elvben ehhez már a lengyel nyilatkozatot megelőző tárgyalásokon hozzájárult. Ha tehát Moszkva, be sem várva az angolszász közvetítő ajánlat hivatásos közlését, sietett válaszolni a lengyel közleményre, erre nyomos okai lehettek. Ez egyébként abból a tényből is kivüláglik, hogy — a DNB. amszterdami értesülése szerint — az Egyesült Államok külügyminisztériuma mind a mai napig nem kapott még választ a Szovjet-Uniótól a közvetítési ajánlatra.

Angolszász körök ezzel az utólagos megállapítással is enyhíteni óhajtják a feszültséget s egyben annak a benyomásnak akarnak tápot adni, hogy ha Moszkva idejében értesült volna az USA. közvetítő készségéről, talán enyhébb hangot használt volna a lengyelekkel szemben.

A helyzet dyetén való beállítására mindenestre mesterkéltnak látszik, hiszen a lengyel nyilatkozat angol-amerikai segédlettel készült, a Mikolajczyk-kor-

mány brit közvetítéssel juttatta Moszkva tudomására állást foglalásról és az angol-amerikai közvetítés igénylését. Nyilvánvaló volt, hogy London és Washington a közvetítési készség bejelentését már csak alaki kérdésnek tekintette, elvben ehhez már a lengyel nyilatkozatot megelőző tárgyalásokon hozzájárult. Ha tehát Moszkva, be sem várva az angolszász közvetítő ajánlat hivatásos közlését, sietett válaszolni a lengyel közleményre, erre nyomos okai lehettek. Ez egyébként abból a tényből is kivüláglik, hogy — a DNB. amszterdami értesülése szerint — az Egyesült Államok külügyminisztériuma mind a mai napig nem kapott még választ a Szovjet-Uniótól a közvetítési ajánlatra.

A Mikolajczyk-kormány

helyzete

A kemény orosz válasz elemzésében a külföldi sajtó a többi között azt írja,

hogy Moszkva a lengyel-szovjet ügy további fejleményeit a Mikolajczyk-kormány kommandusától, vagy legalább is átalakításától teszi függővé. A DNB. genfi munkatársa már két nappal ezelőtt idézte a londoni News Chronicle moszkvai távirati jelentését, arról, hogy a Szovjet addig nem látja kiküszöbölhetőnek a viszályt, „amíg a jelenlegi lengyel kormány a helyén van”. Ezzel szemben a Basler Nachrichten című svájci lap washingtoni tudósítója azt táviratozza, hogy az Egyesült Államok kormánya ragaszkodik a Mikolajczyk-kormány elismeréséhez.

Washingtonban nem titkolják, hogy az USA. nem helyesli a londoni lengyel kormányának orosz kívánságra történő átalakítását, mert ez a tény egyértelmű volna egy szuverén ország belügyeibe való külső beavatkozással — írja a Basler Nachrichten. (—r)

A politikai arcvonal

Eden a spanyol önkéntesek keleti háborús részvétele ellen — Mit mondanak Berlinben

Berlin. (Rador). Berlini politikai körökben továbbra is nagy figyelemmel kísérik a Pravda ismert jelentése keltezte helyzetet és különösen az angol sajtónak arra irányuló erőfeszítéseit, hogy ezt az esetet higgadtan kezelje, éppen a szovjettel való viszony legfájdalmasabb időszakában. Rámutatnak arra, hogy az angol erőfeszítésekre jellemző Eden külügyminiszternek a képviselőházban elhangzott nyilatkozata, amely alkalommal sikerült elkerülnie a Pravda híre fölötti vitát és a Szovjet számára kedvező magatartás érzékeltetésére hevessen támadta — a keleti fronton harcoló spanyol önkénteseket. Ez a magatartás annál inkább szembetűnő, ha visszaemlékeznek, hogy a spanyol polgárháború idején Anglia megengedte a

vörös brigádok felállítását és azokban néhány angol is résztvett. Érdekes, hogy Anglia most ideges, mert néhány spanyol önkéntes a keleti frontra megy a bolsevizmus ellen, amely jelenleg egész Európát fenyegeti. Német körök véleménye szerint ez az egész mostani magatartás, a szövetségesek tehetetlenségét mutatja; egyben azt is bizonyítja, hogy Anglia és Amerika győzelme esetén sem tudnak majd semmiféle biztosítékot kapni a Szovjetektől, úgyhogy a jövő Európájának újjáépítésére vonatkozó valamennyi terv csupán illúzió. A német tervek ezzel szemben eléggé ismeretesek. Az a céljuk, hogy megőrizzék és megvédjék valamennyi európai nép létét és kultúráját — fejeződik be a berlini politikai körök véleményét ismertető Rador-jelentés.

tó válasz az amerikai közvetítő javaslatára, addig Washingtonban határozatlan remélik, hogy a Szovjet elfogadja az amerikai külügyi államtitkárság javaslatát.

A LENGYEL KORMÁNYFŐ CHURCHILLNÉL

Stockholm (Tp.). Churchill miniszterelnök Londonba való visszatérése óta tegnap lépett először érintkezésbe londoni lengyel illetékes körökkel. Az angol hírszolgálat közlése szerint Churchill kihallgatáson fogadta Mikolajczyk lengyel miniszterelnököt és Komért a lengyel menekült kormány külügyminiszterét, amelyek megbeszélést folytatott a lengyel-orosz viszály ügyében. A megbeszélésen résztvett Eden külügyminiszter és a londoni lengyel nagykövet is. Angol politikai körökben számolnak azzal — írja a Stockholms Tidningen — hogy Churchill megkísérli majd a lengyel kormányt sajtó személyes tekintélyének labavetésével reábrítani arra, hogy valamelyes megoldást fogadjon el.

BRIT-LENGYEL MEGBESZÉLÉS

Lisszabon. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálát jelenti: Churchill brit miniszterelnök tegnap a Downing Street-on a lengyel emigráns kormány képviselőit fogadta s megtárgyalta velük a jelenlegi szovjet-lengyel helyzetet. A megbeszélésen részt vett Eden brit külügyminiszter is.

Német vélemény egy svájci lap híreszteléséről

Berlin. (Ep). Illetékes német helyen közlik, hogy a Wilhelmstrassen figyelmet keltett a Suisse című svájci lap jelentése. Azt írja a lap, hogy egy német különfutár Ankarába küldtek, fontos utasítással Pápen ankarai

Brit lapvélemény

A Daily Herald című angol lap a lengyel-orosz viszállyal kapcsolatban a zord realpolitikára hivat és mindenekelőtt a közös hadviselés érdekeit tartja szem előtt. A brit politika állásfoglalását ilyen értelemben tartja kívánatosnak.

— Feltétlenül szükséges, hogy mindent alárendeljünk a győzelem kivívásának — írta a minap ez a lap. Most pedig — mint a DNB. stockholmi jelentéséből é tessülünk, felteszi a kérdést:

— Eltekintve attól, hogy közös ellenség ellen harcolunk, vajjon mily mértékben vagyunk egységesek?

A lap a kérdés kapcsán annak szükségességét fejtegeti, hogy a szövetségesek tegyenek újabb erőfeszítéseket az igazi politikai egység elérése tekintetében, minál is inkább minden kérdésben.

— Már rég elmúlt annak az ideje, hogy kényelmesen át lehetett siklani bi-

Angol-amerikai kezdeményező lépést várnak a lengyel ügyben

Lisszabon. (Tp.). A nemzetközi politika érdekessége, hogy a szovjet-lengyel határkérdésbe beleszólt immár a Londonba visszatért Churchill angol miniszterelnök is, aki meghallgatta a londoni lengyel kormány vezetőit. Újabb fordulat a lengyel kérdésben különben nem történt és a jelek arra mutatnak, hogy a szövetséges hatalmak most a nyilvánosság mellőzésével diplomáciai

utrá igyekeznek terelni a függőben levő ügyet.

A londoni lengyel kormány hivatalos lapja újabb a következőket írja: Mivel az orosz kormány elutasító magatartást tanúsított a londoni lengyel kormány indítványával szemben, most olyan helyzet keletkezett, amelyben csupán Anglia és az Egyesült Államok tehetnek kezdeményező lépést a konfliktus elsimitása érdekében

Washington bízik az amerikai közvetítő javaslat elfogadásában

Genf. (Tp.). A Neue Zürcher Zeitung washingtoni levelezője a lengyel-orosz kérdésdel kapcsolatos amerikai közvetítés ügyéről azt írja, hogy Hull amerikai külügyminiszter közvetítő javaslatában nem említette meg a határkérdést, hanem csupán az Egyesült Államok kormányának jó szol-

gálatait ajánlotta fel abból a célból, hogy Oroszország és Lengyelország között helyre lehessen állítani a diplomáciai kapcsolatokat. Ez az amerikai jegyzék csak akkor érkezett Moszkvába, amikor a szovjet kormány már közölte, hogy elutasította a lengyel válasza. Amíg Moszkvából nem érkezik esetleg elutasí-

német nagykövet részére, akit egy német diploma kijelentése szerint mostantól kezdve a német birodalom felhatalozott képviselőjének tekintenek a szovjet kormánytól.

A Wilhelmstrassen megjegyzi, hogy ez a jelentés annyira átlátszó, hogy német részről tulajdonképpen semmit nem kell ezzel kapcsolatban mondani.

AZ ANKARAI NÉMET NAGYKÖVET VEZETŐ TÖRÖK KORMÁNY-FERFIKAT LATOTT VENDÉGÜL

Ankara. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Papen ankarai német nagykövet feleségével együtt vendégül látta Szaracsoghú török miniszterelnököt és nejét, továbbá a nemzetvédelmi minisztert, a közlekedésügyi és kereskedelemügyi miniszert, valamint a török külügyi és kereskedelemügyi miniszterium több magasrangú tisztviselőjét és a külügyi hivatal protokoll-főnökét.

LAVAL UJABB INTÉZKEDÉSE A BELBIZTONSÁG ÉRDEKÉBEN

Vichy. (Rador). A DNB. jelenti: Laval francia miniszterelnök rendelkezése a belső rend és biztonság fenntartását biztosító rendőri kötelekeket Joseph Darnan államtitkár vezetése alá helyezték.

A FRANCIA FELSZABADÍTÁSI BIZOTTSÁG POLITIKAI ELISMERÉSÉNEK ÁRA

Basel. (Tp.) A Basler Nachrichten című svájci lap londoni tu-

Még több volt fasiszta elítélési tervük

Basel. (Tp.) A Basler Nachrichten című svájci lap értesülése szerint csak helyen úgy tudják, hogy a jövőben még több volt fasiszta elítélés-várható, akik a fasiszta rendszer a bukás pillanatában elárulták. A külön bíróság előtt még hatalmas munka áll. A külön törvényszéket áthelyezik Torinóba és bizottságai lesznek Firenzében, Vercellében, Bolognában és más városokban. Ezenkívül még ötven külön vidéki bíróság is dolgozik. A nyilvánosság eszűpén egy részét ismeri ezeknek az árusítási eseteknek, amelyek a bíróságok előtt kerülnek majd tisztázásra. Több ezer vádlottja lesz a nagy pernek, ezek közül van Scorza, a fasiszta párt volt utolsó főtitkára, Peruzzi tábornok, az afrikai ügyek minisztere, továbbá a szenátus volt elnöke, több miniszter és Virgino Gayda, a Giornale d'Italia volt igazgatója és főszerkesztője is. (Gaydáról ez az első hír a múlt év július óta; akkor azt híresztelték róla, hogy a tömeg rágyújtotta a házat és életét veszítette).

CIANO CSALÁDJA SEMLEGES KÜLFÖLDÖN

Bern. (Ep.) A Bund című svájci lap jelenti, hogy Ciano gróf felesége, gyermekeivel együtt a semleges külföldön tartózkodik.

AZ ÚJ AMERIKAI ÜGYVIVŐ HELSINKIBEN

Helsinki. (Rador). Gullion, az Egyesült Államok új Finnországi ügyvivője repülőgépen megérkezett Helsinkibe.

Helsinki. (Tp.) Gullion amerikai ügyvivő a finn fővárosban való megérkezése után fogadta a sajtó képviselőit, politikai kérdésekről azonban nem nyilatkozott.

VALTOZÁS KÉSZÜL AZ ANGOL KORMÁNYBAN?

London. (Ep.) Az angol kormányban várható változásokkal kapcsolatos hírek csütörtökön az angol rádióban is kifejezésre jutottak. Megállapítható, hogy a Churchill visszatérése után felmerült hírek szerint a hadügyi és az iparügyi miniszterium vezetésében várható változás kérdése. Idézik a Daily Sketch című angol lap jelentését, amely Lord Beaverbrook említi mint jövőző hadügyminisztert, viszont a jelenlegi hadügyminiszter Sir James Gregg valószínűleg az iparügyi miniszterium államtitkárságát veszi át.

EISENHOWER AZ ANGOL KIRÁLYNÁL

Amsterdam. (Tp.) Az angol hírszolgálat jelentése szerint György

dóstitója kiemeli az angol sajtó meleg hangját De Gaulle francia tábornok, az északafrikai francia nemzeti felszabadítási bizottság elnöke irányában.

akiről még nem is olyan régen az angol lapok igen ingerült modorban írtak. A svájci lap értesülése szerint a közeli jövőben a francia felszabadítási bizottság fokozott érdeklődést részesül majd. Rámutat a lap a londoni City azon híresztelésére, amely úgy tudja, hogy London és a felszabadítási bizottság között tárgyalások vannak folyamatban. Ezek a tárgyalások a háború utáni gazdasági és pénzügyi megállapodásra vonatkoznak, amely Anglia számára igen kedvező lenne, mert Franciaország lenne az, aki ad, Anglia pedig lényegében az, aki elfogad. A felszabadítási bizottság politikai elismerésének első alapfeltétele az Amerikában befagyasztott francia követelések feloldása volna. De Gaulle tábornok nyilvánvalóan hajlandó a politikai elismerés árát gazdasági és pénzügyi kötelezettségekkel megfizetni.

CATROUX TÁBORNOK DAMASZKUSZBAN

Genf. (Rador). A brit hírszolgálat jelentése szerint az algéri rádió közölte, hogy Catroux tábornok, akit a muzeumán ügyekben a francia nemzeti bizottság mellé rendeltek, repülőgépen, kedden Damaszkuszba érkezett.

angol király kihallgatáson fogadta Eisenhower amerikai tábornokot, a szövetségesek inváziós hadműveleteinek főparancsnokát és Morley repülőügyi al-

tábornagyot, az előzőlétsi főparancsnok helyettesét. A király hosszabb ideig elbeszélgetett a magasrangú hadtisztekkel.

COSGRAVE VISSZAVONULT A POLITIKAI SZEREPELESTŐL

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: William Thomas Cosgrave, volt ír miniszterelnök — mint Londonból jelenik — egészségi okokra hivatkozva, lemondott a Fine Gael ellenzéki párt elnöki tisztségéről. Utódja a párt helyettes elnöke, T. F. O'Higgins lett. Cosgrave 1922-1930 között volt miniszterelnöke Írországnak.

Göbbels dr. cikke az invázió kérdéséről

Berlin. (DNB). Göbbels dr. birodalmi miniszter a Reich című német hetilap legutóbbi számában az invázió kérdéséről írt cikket, amelynek címe: „Kilencven nap alatt”. Utalt a cikk mindenekelőtt arra, hogy ellenséges oldalról az előző invázióval kapcsolatban egész sor feltevés és vélemény lát napvilágot, nyilvánvalóan a szándékkal, hogy Németországot idegessé tegyék, vagy megfélemszék. Ez azonban nem fog sikerülni. Minden további nélkül elfogadjuk azt, hogy az invázió jönni fog. De emellett kevésbé érdekel bennünket az, mikor és hol fog bekövetkezni, mert mi, minden elképzelhető időpontban, Európa minden helyén várjuk, ahol német csapatok állanak és ahol az angol-amerikaiak partra szállhatnak. Bennünket tehát semmi irányban érhet meglepetés. — hangoztatja Göbbels dr.

Az angolszász részről megnyilvánult hangoskodás az invázióval kapcsolatban, Göbbels dr. szerint annak a jele, hogy az el-

lenség bátorogat akar saját magának beszélni. Kétségbe vonja egyébként a cikk azt, hogy Roosevelt elnök az inváziós csapatok 73 százalékát az amerikai csapatokból lenne hajlandó kiállítani. De ha igen, akkor is előrelátható, hogy az angolok és amerikaiak több százezer embert lesznek kénytelenek elveszteni, hogy egyáltalában érintkezésbe jussanak az élet-halál harc során a német csapatokkal. Csak nem hiszi az ellenség azt, hogy mi mindent egy kártyára tettünk fel? Hamis az ellenségnek az a reménye, hogy a fokozott bombabőbor segítségével lesz. Nem lehet elképzelni azt, hogy a német katonák nem szállhatnak eredményesen szembe a légi terrorttal, amikor az asszonyok és gyermekek a német városokban megteszik ezt. Nyugodtan tekintünk az előző feltevések elé — fejezi be Göbbels dr. cikkét. — Mindent megtettünk, ami csak megtehető volt, hogy eredményesen szerbenézzünk a fejleményekkel. Ezenfelül mi az életünkért harcolunk. Ez a meggyőződés volt és marad mindentör a legmegbízhatóbb szövetséges, — fejezi be cikkét a német propagandaminiszter.

ISMÉT ÖSSZEÜLT A JAPAN ORSZÁGGYÜLES

Tokió. (Domej). A 84. japán országgyűlés pénteken ismét összeült. A felsőház és az alsóház is teljes ülést tart. Hír szerint Tozso miniszterelnök és Sigemitsu külügyminiszter nyilatkozatot tesznek majd a felsőház előtt az ország belpolitikai szervezeteinek a hadviseléssel való összhangba hozatali tárgyában és a nagykeletázsiai közös politikai tervek végrehajtására vonatkozólag. Ezeket a nyilatkozatokat az alsóházban is megismétlik.

Jelentéseink a harcok teréről

Újabb légitámadás érte a német birodalmi fővárost

Berlin. (Rador). Január 20-án az esti órákban ismét légi támadás érte Berlint. Az ilyen légitámadásokra kedvező időjárásra való tekintettel, a németek számítottak a támadásra és a légvédelmet már az elején eredményesen vetették harcba. Eddig még nem állapították meg pontosan a lelőtt támadó repülőgépek számát.

A BERLINI LÉGELHARITÁS

Berlin. (DNB). A német távirati iroda jelentése szerint a német főváros ellen intézett légi támadásnak már az első 9 percben csupán két berlini kerület fölött 10 angolszász, négy motoros repülőgépet lőttek le. Más kerületekben 11 lelőtt ellenséges bombázó roncsait találták meg. A támadás következtében a lakónegyedekben károk keletkeztek.

Légitámadás Róma ellen

Róma. (DNB). Róma városát szerdán ismét légi támadás érte. Főleg a város külső kerületeire estek bombák nagy számban. A lakóházakban súlyos károk támadtak, több asszony és gyermek életét veszítette. Január 20-án csütörtökön a kora reggeli órákban az angol-amerikai repülőgépek megismételték támadásukat Róma ellen. A lakosságnak sok halottja van.

A RÓMÁI TÁMADÓ GÉPEK ÁTREPÜLTÉK A Vatikánváros fölé

Róma. (Tp.) A Róma ellen intézett legutóbbi támadás alkalmával az angol-amerikai repülőgépek ismétellen átrepültek a Vatikánváros fölött. Ez a körülmény várkánál közközletese szerint, élénken foglalkoztatja a Vatikánváros falai között élőket. Valószínűnek tartják, hogy a Vatikánváros tiltakozni fog a város átrepülése miatt.

MEGRONGALÓDTAK RÓMA VIZVEZETÉKEI

Róma. (Tp.) A Róma ellen csütörtökön délelőtt intézett légi támadás alkalmával az ellenséges gépek északi irányból közeledtek és bombahullókat több városrészre dobáltak le. A halottak és sebesültek száma jelentős. A vízvezeték elpusztítása miatt a városban vízhiány érezhető.

A PEOPLE A CIVILIZÁCIÓ ROMBADÓLÉSÉRŐL

Genf. (Rador). A német távirati

iroda jelenti: „Jobbiétre szenderültek azok a nagy remények, amelyek egy új világ megvalósulását várták. Annak ellenére, hogy csapataink a tengeren túl másképpen gondolkodnak, Angliában nincs egyetlen jelenléte sem, hogy a régebben ígért gyökeres változásokat valóra váltanák.”

Ezt a megállapítást Swaffer angol újságíró teszi a vasárnaponként megjelenő People című londoni hetilapban, majd azzal folytatja fejtegetéseit, hogy sok abból, amit régebben civilizációknak neveztek, ma véglegesen az európai szárazföld romjai alatt pusztul.

Egész Dél-Olaszországban látni teljesen sötétombolt, történelmi értéket képviselő templomokat, műemlékeket, elpusztult városokat, tartományo-

kat, tönkrement nagyértékű műtárgyakat, amelyek néhány hónappal ezelőtt még teljes épségükben voltak láthatók a csodálatos olasz tengerparton.

Ugyanez a helyzet a német városokat illetően is. A „katonai célpont” megfajozást használták arra, hogy bombákat dobjanak ezekre a városokra.

Az angol újságíró azzal fejezi be cikkét, hogy az angol kormány kényelmetlen erőfeszítéseket tesz a nagy tömegek megnyugtatóására, amelyek már tudják, hogy a háborus célok alaposan elgyökereztek magában az angol rendszerben is. És azt is tudja, hogy mindenkit megvetésnek tesznek ki, aki megkísérli, hogy csak a legkisebb változást is hozza ebbe az angol rendszerbe.

Legújabb

Fontos külpolitikai okai vannak a londoni török nagykövet ankarai tartózkodása meghosszabbításának

Ankara. (Tp.) Jól értesült ankarai körök kitaklásnak minősítik azt a hírt, amely szerint Orbay, londoni török nagykövet ankarai tartózkodásának meghosszabbítása a török kormány általátításával áll kapcsolatban. A nagykövet fontos megbeszélést folytat az ankarai kormánnyal, de megbeszélése külpolitikai jelentőségű. Ugyancsak kitaklásnak minősítik azt a hírt is, hogy Rustü Arras volt török külügyminiszter ismét tevékeny szerepet vállal a török politikai életben.

A belpolitikai változásokról szóló híreket Csakmak török vezérkari főnök nyugalmavonulása idézte elő, akikhez távozása alkalmából Izmet İnönü államelnök igen meleghangú levelet intézett. Ebből sokan arra következtettek, hogy az államelnök újabb fontos megbízást szándékozik adni Csakmaknak, aki Kemal Atatürk új Törökországnak egyik legjellegzetesebb egyénisége és erélyes támogatója a török külpolitika eddigi irányzatának. Sokan ezek után biztosra veszik, hogy Csakmak nem vonul vissza végleg a tényleges közelet szereplés től.

Haditörvényszékeket létesítenek Franciaországban a terroristák ellen

Vichy. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A francia kormány, hogy lehetővé tegye a terroristák elleni eljárás gyors és szigorú voltát, a január 21-i hivatalos lapban megjelent törvényrendelettel haditörvényszékek felállítását határozza el. Ezeknek a haditörvényszékeknek az illetékességét a Darnand rendfenntartási államtitkár kiadta rendelettel szabályozták. Hogy kiemeljék a törvény különleges jellegét és korlátozott alkalmazását, a törvény érvénye egyelőre csak június 30-ig tart. Az ennek a törvénynek alapján felállított haditörvényszékeknek egyenként három-három tagja van.

A létező terroristaakra agyonlövés vár.

Mennyit gyalogol egy asszony

A párizsi asszony legfőbb, sőt egyetlen sportja manapság a gyaloglás és a lépcsőjárás. Nincs autóbusz és nincs lift, a földalatti villamos állomása pedig sokszor három-négy emeletnyi mélységben van.

Kövessünk napi utján egy párizsi asszonyt, akinek nincs kerékpára. Tegyük fel, hogy a Place de l'Étoile-on lakik.

Otthon, míg kitakarít, feljeli-ködködi, elkészíti a reggelit: 440 m.

Gyalog a piacra, kerülővel, mert néhány utca el van torlaszolva: 1050 m.

Hazaviszi a csomagokat, aztán lemegy sétálni a kicsivel a Boisba: 2400 m.

Tizenegy óra. Dolga van az ügyvédnél. A Concorde-ig földalattal, ott átszál: 960 m.

A Metróról az ügyvédi irodáig 1200 m. Hazafelé, ellenkező irányban 2160 m. A földalatti lépcsője 350—700 lépcsőfok.

Ebéd után a Trois Quartiers áruházba megy (400 m gyalog). Nem kéri meg ott, amit keres (400 m és 180 lépcsőfok az áruházban.), elmegy a Printemps és a Galeries áruházba (1000 m és 450 lépcsőfok).

Földalattal a vásárcsarnokba és vissza: 1400 m és 316 lépcsőfok.

Meglátogatja egy barátját a Montparnasse pályaudvar közelében. Odavissza 2000 m és 140 lépcsőfok.

A Champs-Élysées-n teázik: 300 m és 80 lépcsőfok.

Hazafelé: 800 m, 50 lépcsőfok.

Este, lakásától a földalattal 800 m.

A földalatti út az Ambassadeurs-színházba: 900 m és 270 lépcsőfok.

A párizsi nő tehát átlag tizenhat-tizenhét kilométert gyalogol naponként és kétezernél több lépcsőfokot mászik.

Érthető, hogy miért kopik annyi cipő és miért nem lehet Párisban kerékpárt kapni. (R. M.)

AZ EGYENESANÓ-VALLOMÁSOK BENYUJTÁSÁNAK HATÁRIDEJÉT MEGHOSSZABBÍTOTTÁK. (București). A lapok pénzügyminiszeri rendeletét közölnék, amely szerint az egyenesadó-vallomások benyújtásának január 31-én lejárt határidejét március 1-ig meghosszabbították. Az erre vonatkozó rendelet száma 282.232—1944.

Az aradi népesedési hivatali közleménye. (Saj. tud.). Az aradi rendőrség épületében működő népesedési hivatal közel százakkal, akik az 1941—1942—1943. években kiegyenlítették személyazonosság igazolványuk díját, de az igazolványt nem vették át, hogy az akkor kapott sorszámmal február 15-ig jelentkezzen a népesedési hivatalban az igazolvány átvétele végett. Az 1940-ben kiadott zöldszínű személyazonossági igazolványokat újjal kell kicserélni abban az esetben is, ha az évi látványozás már rajta van. Új személyazonossági igazolványhoz a régi benyújtása mellett egy fényképet kell vinni, amely azonban nem lehet gyorsfénykép. Akik betöltötték a 16 életévüket és személyazonossági igazolványt akarnak váltani azoknak fel kell mutatniuk az igazlany-könyv másodközzel számú törzslapját. Az új igazolványt váltó zsidóknak fel kell mutatniuk 1938-ban történt állampolgársági felülvizsgálásuk bizonylatát, valamint születési anyakönyvi kivonatukat. Az érdekelteknek személyesen kell jelentkezniük.

Badoglio tisztjeinek tíos a spanyol polgárháborús kitüntetés viselése. (Madrid). A német távirati iroda jelenti: Gibraltar határáról érkezett híradás szerint a Badoglio tábornok megtiltotta a parancsnoksága alá tartozó oaszis tisztjeinek, akik résztvettek a spanyol polgárháborúban, hogy spanyol polgárháborús kitüntéseket és jelvényeket viseljenek. (Rador).

Városi adók kivétele Sibiu-Nagy-szomban. (Saj. tud.). A városi adóhivatal elkészítette az 1944—45. évre a városi adók és illetékek kivételét a tavalyi helyzet alapján. Amennyiben valamely városi lakosnál változás állt be, azt haladéktalanul jelentse be, mivel később nem veszik figyelembe.

Január 23. vasárnap
Római kat.: Rujmon
Protestáns: Zelma
Ortod.: Kelouen

Előfizetés: 7 ó 38 p
Napi: 16 ó 47 p
Földkele: 5 ó 22 p
Holdny.: 14 ó 31 p

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Szerkesztőség: Timișoara L., Bravardu Regina Maria 8. Kiadóhivatal: L., Piața Brătianu 3. szám

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.
Előfizetési ár a lap házához való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza, még abban az esetben sem, ha erre külön megkérnek.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodájában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

Popescu Petre tábornok három éve belügyminiszter. (București). Január 20-án volt három éve annak — mint a Rador jeleíti —, hogy Popescu Petre tábornok a belügyminisztérium élén áll. Ebből az alkalomból ünepséggel volt a belügyminiszter tiszteletére, amelyen részt vett és beszédet mondott Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök.

Adományok. A Kakuk-csecsemőotthon javára 250 és a fratelia-ujkisdai gyermekotthon javára 250 lej adományszavaztak a Csapó-gyerekek a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Timișoara-Temesvár város vezetősége ötéves munkatervet készített. Timișoara-Temesvár város hivatali együttműködési tanácsa január 28-án, pénteken, jelelté 11 óráig tartja legközelebbi ülését. A város vezetősége ezen az ülésen mutatja be az 1944—45. évi költségvetés tervezetét ezenkívül további négy évre szóló munkatervet készített. Ezen öt évre szóló munkatervet készült és ez a terv az 1948—49. évre tervbe vett munkatervet is felöleli. A jövő évi költségvetés szerint a város az illetékeket a törvény megengedte legmagasabb szintre emeli. Ahol az illetékek legmagasabb határa nincs megszabva, ott mérsékelt emelést eszközölnek. Így felemelik a temetői illetékeket. A költségvetési irányzat az utépítési munkakötelezettség megváltási díját is felemeli. Ilyen munkára minden 21 és 60 év közötti férfi köteleztek öt napi munkateljesítményre. A jövő évben napi 300 lej helyett 500 lejjel kell megváltani a tényleges munkaszolgáltatást. A költségvetési irányzat a város rendszeres bevételét 304.5 millió lejben állapítja meg ami 78 millió emelést jelent. A többi a pótdadók emeléséből és a villanyművek nagyobb jövedelméből adódik. A rendkívüli városi jövedelmeket 28 millió lejben a különböző bevétel költségvétést pedig 162 millióban szabták meg, és így Timișoara-Temesvár város jövő évi költségvetésének végösszege 505 millió. A városok költségvetésének költségvetés ki-egyenlítésére 20 millió lej igényel a város.

Az új építkezések közt szerepel egy gyár- városi népfürdő létesítése is 2 millióval és egy csukott áncsarnok felállítását a József-városi hetipiacon. Felmillió költséggel a Mohatában hősökét és anyavédelmi intézetet akar a város alapítani; és erre a célra 30 millió lej vett fel a költségvetési előirányzatba.

Tíz tudós nevei a dalai lámát

Tibetből érkezett utasok érdekes dolgokat beszélnek az új dalai láma neveléséről. Három év előtt hozták az akkor öt esztendő dalai lámát Lhasába, hogy utódja legyen az 1935-ben elhalt 13-ik dalai lámának, k. Cinghai faluból szülő; és legközelebbi vérrokonai is elkísérték a dalai lámát Lhasába. A kis dalai láma nevelését tíz tudós irányította. Három év alatt az ifjú dalai láma csodálatos tehetségről tett tanúságot. Minden tudományban nagy haladást tanusított és máris kiváló szónok. Beszédjeit nem egyszer nagy tömeg előtt mondta el, amely tisztelettel és élénk figyelemmel hallgatja minden szavát. (DNB).

Kiváló magyar jogtörténész halála. Viski Illés József, a kiváló magyar jogtörténész, egyetem tanár, életének 72-ik évében elhunyt Erdemei elismerésű M. Tüd. Akadémia is tagjai sorába választotta. Sokat fáradozott a görög-katolikus egyház ügyeiben. Ma, szombaton temetik a budapesti Farkasréti-temető halottasházában.

Elhalasztották a Chinezul-CAMT közgyűlést. A Chinezul-CAMT elnökségének felkérésére közöljük, hogy az egyesület holnapra, vasárnapra hirdetett közgyűlésének megtartását február hónapra halasztották.

Nagy repülőgépszereplésesség Kaliforniában. (Lasszabon) A brit hírszolgálat jelenti, hogy a kaliforniai Oakland városában az egyik katonai szállító-repülőgépet néhány perccel a felszállás után kizuhant egy lakónegyedre és több házat összerombolt, néhány másik lakóház pedig kigyulladt. (Rador).

Mozik műsora. Január 22, szombat: Arad: Arad: „Damaskusz oroszánja”, Corso: „A két árva”, Forum: „Az éjféli találka”, Royal: Macario, mint Charlie lánti”, Urania: „Diéss”. — Timișoara-Temesvár: Apollo: „Báró Münchhausen kalandjai”, Atlantik: „Öreg szív megfiatalodik”, Capitol: „Rens-cirkusz”, Corso: „Lillom a mocsárban”, Thalia: „Hamujepőke”. — Fratelia-Ujkisoda: Roxy: „Dora Nelson”.

Ügyeletes gyógyszerárak. Január 12, szombat: Arad: Lager (Regina Maria-körut 25), Berger (Saguna-ut és General Cranda-utca sarok). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut 5), Gyár város: Kigyó (Traian tér 7), Erzsébetváros: Criscea dr (Lahovary-tér), Józsefváros: Csillag (Drugalina-tér 9), Mehala: Corvin (Closca-utca 18.). — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalva: Bozoni.

KRATEYL-CIRKUSZ
Timișoara, a Gyár városban, a Radu Carian-téren. A cirkusz jól látható.
Ma, szombaton és vasárnap
2-2 előadás
Délután 4 és este 6 órákor.

DERÜS nére.

SCHOPENHAUER ES AZ ORVOS
A nagy filozófus súlyos beteg volt és végrendeletet kötött környezetének. Amikor már mindenről rendelkezett, és a végrendelet, aláírására került volna sor, eszébe jutott valami.
— Még egy pontot veszek a végrendelemben — mondta — megírtam, hogy halálom után felboncoljanak.
Azután a jelenlévő orvos felé fordulva keserű humorral tetta hozzá:
— Ha eddig nem tudtak semmit, ne tudjanak ezután se...

A Déli Hírlap vasárnapi száma

A szokott 6 oldal helyett, holnap kezdve 8 oldalon jelenik meg. Tekintve azonban a papirkorlátozást, amely megszabja a lap heti oldalszámát, szombati számunk két oldalal kevesebb, vagyis négy oldal. A nagyobb oldalszám vasárnapi számmal valóra válik az a tervünk, hogy hetenként egyszer több olvasnivalót adjunk olvasóinknak.

Feltételes szabaddíjrahelyezés. (Saj. tud.). Világ István aradi vegyész-mérnököt az aradi törvényszék szabotázsbírósága másfél évi fegyházra ítélte, mert engedély nélkül bört készített ki, később pedig a törvényszék egy évi fegyházra, mert az aradi cukorgyárban engedély nélkül létesített bővítkészítő üzemben dolgozott. Miután a büntetések jórészt kitöltötte, jó magaviseletére való tekintettel a bíróság feltelesen szabaddíjra helyezte.

Börtönre ítélt török lapkiadó. (Isztanbul). Az a per, amely a sabab tábornok, a Türkische Post feloldó szerkesztője ellen Ankarában folytatott háfeszéződött A Vatan című újság kiadóját, Yalman egy évi börtönre és 200 török font pénzbüntetésre ítélték. (Tp.).

MEGHALT PAPP JANCSI. Papp Jancsi, az egykor igen népszerű művész, Budapestben meghalt. A Rókus-kórház közös kórtermében fejte be életét, mely telv volt színnel és változassággal. Papp János az első világháború megkezdése előtt élt fénykorát. Megjárta Párizst, ahol művelőhelyeken nagy sikerrel énekelte, majd hazatért, és Nagy Endre kabaréjában Ády Endre megzenésítet verset adta elő. Gyönyörű bariton hangjával és előadási módjával nagyszerű tolmácsolója volt a költőknek. A tréfának azonban már kevésbé volt mestere, mindig elfelejtette a csattanót, így „poengyilkos” lett a mellékneve. Később Papp Jancsi a Royal Orfeumban szerepelt, idővel azonban hátra fordított a színpadnak és vendéglőt nyitott. Most pedig elfeküszött az élők sorából a kedves művész, aki az egykori vidám éjtszakáknak oly érdekes színes alakja volt.

Igen nagy az érdeklődés a holnapi öklívivóviadal iránt. Timișoara-Temesvárotól holnap, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a Krateyl-cirkuszban a Chinezul-CAMT kiváló öklívivó-gárdája a bucaresti CFR kitűnő öklívivóval mér össze tudását. Az év első amatőr öklívívó mérkőzése iránt igen nagy az érdeklődés és mindenki, aki az érdekes viadalt meg akarja nézni, jól teszi, ha már a korai délelőtti órákban megszerzi, a cirkusz reggel nyolekora nyitó pénztáránál, a jegyet.

Rádió
Állandó rövidtűtések: H = Hírek, E = Előadás, F = Felolvasás, Z = Zene, Hgl. = Hanglemezek.

JANUÁR 23, VASÁRNAP
BUCUREȘTI: 7.55 H és Z, 8.50 Gyermekműsora, 9.30 Istentisztelet közvetítése a pátriárkai székesegyházból. 11.15 Z, 13 Z, 13.50 H németül, 14 H, 14.30 Z, 15.30 Katonák postája, 16 A falu órája, 17 A szabaddíj-mozgalmórája, 18 Z, 19 Honismertetés, 19.15 Z, 19.50 H, 20.45 Háborúskronika, 21 Z, 22 H, 22.20 Z.
RADIO MOLDOVA: 13 Z, 13.30 H, 13.45 Z, 18.30 Z, 19 E, 19.15 Z, 20 E, 21 H.
BUDAPEST I.: 9.15 H, 9.55 Anyák öt perce, 10 Református istentisztelet, 11 Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd, 12.15 Evangélikus istentisztelet, 13.55 Z, 14.45 H, 15 Hgl, 15.55 Anyák második öt perce, 13 E a szülőtermelésről, 16.45 Dalok cigánymuzsikával, 17.50 H, 18 Z, 18.20 F, 18.40 Z és ének, 19.50 H, 20 Somlay Artur-émlékes, 20.45 Vezényel a szerző, 21.40 F, 22 Öklívívó verseny közvetítése, 22.40 H, 23.10 H német, angol és francia nyelven, 23.40 K mit szeret, 24.45 H.

ARO-mozi, Arad 1. ábr. 24-24. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor
Ma, az évad legnagyobb filmje Doris Duranti és Carlo Ninchi nagyszerű alakítása
Damaskusz oroszánja

